

İDEAL DEVLET MODELİ ÖNERİSİ

Erdoğan MERT*

ÖZET

Bu çalışmada, “devlet” kavramı incelenerek ortaya bir “ideal devlet” tanımı koymak ve tartışmaya açmak amaçlanmıştır. Çalışma, uygulanabilir yöntemler kullanarak sürdürülebilir bir devlet sistemi önermesi açısından önemlidir. İkincil verilerin taranması yöntemiyle elde edilen bulgular ışığında “devlet” kavramının zamana, coğrafyaya, toplumlara hatta tarif eden teorisyene göre değişebildiği görülmüştür. Çalışma, “devlet” kelimesinin ilk kullanıldığı zamandan günümüze kadar süren geniş bir sürece bakıp günümüzdeki örneklerinden yola çıkarak daha iyisine ulaşma yönündeki düşünceleri kapsar. Çalışma, teorilerden yola çıkarak tekniğe yönelik fikirleri konu olsa da saha çalışmaları yapılamadığı için teorik düzlemle sınırlı kalmıştır.

Anahtar Kelimeler: Devlet, ideal devlet, devletin unsurları, devlet teorileri

A PROPOSAL FOR AN IDEAL STATE MODEL

ABSTRACT

In this study, the concept of “state” was examined and it was aimed to put an “ideal state” description and open it to discussion. The study is important in terms of proposing a sustainable state system using viable methods. The method of scanning secondary data was used. Findings have shown that the concept of “state” can vary according to time, geography, societies, and even the theorist that describes it. The study includes considerations for achieving a better state. The work is based on ideas from the theory to the technique. However, since the field studies were not carried out, it was limited to the theoretical level.

Keywords: State, ideal state, elements of state, theories of state

* Arel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Doktora Öğrencisi

GİRİŞ

Modern Dünya'nın modern insanları birer ülkede (devlette), ülkenin (devletin) vatandaşı olarak dünyaya geldiğine ve devletsiz bir dünyayı hayal bile edemeyeceğine göre, bu kavram üzerinde daha fazla düşünülmesi, fikir üretilmesi ve tartışılması gerekir. İnsan, sosyal bir varlık olarak doğası gereği doğumundan itibaren diğer insanlarla bir arada yaşar. Farkında olunmasa da daha doğumdan önce bile anne ve babayla beraber üçüncü bir kişilik bireyin hayatına giriyor: "devlet". Aslında onun bir "kişi" olduğu kabul edildiğinde bireyler de onun hayatının bir parçası haline geliyor. Öyle ki devlet bireyin üçüncü ebeveyni, birey de onun evlatlarından biri durumunda. Şu halde bir ebeveynin çocuğunu şekillendirmeye çalışması gibi devlet bireyi şekillendirir. Evlatların da ebeveynlerini gözlemleyip kısmen, hatta tamamen değişmesini istediği yönleri olabilir. Bu makale "devlet" kavramı hakkında mümkün olduğunca kısa ama temel bilgilerin sunulmasının ardından bireysel bir "devlet baba" tahayyül ve tasvirini tartışmaya açmayı hedefliyor.

2. Devlet

Türkiye gibi ülkelerde devlet "baba" figürüyle kişiselleştirilip korkunun, saygının, sevginin aynı anda hissedilişinin timsali olmuştur. İngiliz filozof Thomas Hobbes 1588-1679 yılları arasında yazdığı eserinde devlete İncil'deki canavardan esinlenerek "Leviathan" ismini vermiştir (Newey, 2008:18).

Tarih boyunca birçok devlet tanımı yapılmıştır. Devletin ortaya çıkışı, işlevi ve geleceği hakkında felsefi çözümlenmeler yapılmıştır. Devlet kurumunun oluşmasına yol açan etkenlerin başında tarım devrimi gelir. Özellikle Asya'daki tarım topluluklarının topluluk üzerinde bir devlet olgusunu ilk olarak oluşturduğu söylenebilir (Claessen-Skalnik, 1993:4). Devlet felsefesi alanında fikir beyan eden filozoflardan Platon'da devlet "birlikte yaşama zorunluluğundan doğan", Aristoteles'te "doğal bir oluşum", Ancillon'da dil gibi iletişim ve toplumsallıktan doğan, Hobbes'da herkesin herkese karşı savaşını sona erdirmek için ortaya çıkan, Rousseau, Hobbes ve Locke'da toplum sözleşmesinin sonucu, Fichte'de saf insan amacının yüce aracı, Schelling'de mutlak olan, Hegel'de tüzel irade olarak ahlaksal tin, Cicero'da hukukun sonucu olarak betimlenir. Günümüzde de birçok siyaset bilimci ve filozofun farklı tanımları vardır (Oppenheimer, 2005:29). Hukuki açıdan devlet, genellikle unsurlarından hareketle tanımlanır. Buna göre devlet; "Ülke adı verilen belirli bir toprak üzerinde yaşayan insan topluluklarının bir egemenlik anlayışı ve hukuku içinde bir siyasi iktidar altında örgütlenmesidir."

Antik çağda yapılan tartışmalardan itibaren devletin insan hayatındaki rolü belirlenmeye çalışılmıştır. Devletin insan doğasının gereği ortaya çıktığı ve toplu halde yaşamının getirdiği doğal bir sonuç olduğu fikri öne çıkmıştır. Bu noktaya gelişin insanın "siyasal hayvan" şeklinde tanımlanmış olmasıyla alakası vardır. Hayvanlardan farklı olarak insan topluluğunu bir arada tutmak, iyiliğini ve ilerlemesini sağlamak için aynı hedef çevresinde toplamak gerekiyordu ve bunun için toplumun idare edilmesine ihtiyaç vardı. Bunu sağlamanın temel koşulu bireyler arasında adaleti sağlamak ki devletin en önemli rolü de bu oldu. Toplumda adaleti, mümkün olduğunca eşitliği sağlamak için yine insanların organize olup bir takım kurumlar oluşturmaları gerekti. İnsanların bir arada huzur ve barış içinde yaşamalarını sağlamak üzere yine insanların arasından çıkan veya seçilen bireylerin görev almalarına ihtiyaç oldu. Toplumun ihtiyaçları çeşitlenip arttıkça bunları karşılamak için yeni kurumların oluşturulması gerekti, o kurumların toplamı da devleti oluşturdu.

Ünlü siyaset bilimci Andrew Heywood, devletin toplum hayatındaki rolüne ilişkin farklı görüşleri bir araya getirerek örneklendirmiştir. Devlet iktidarına ilişkin birbiriyle çelişen yorumlar, aynı zamanda devletin üstlenmesi gereken role veya sorumluluklara dair açık ipuçları vermektedir. Devletin neler

yapması, hangi işlevleri veya sorumlulukları ifa etmesi, hangilerini özel bireylere bırakması gerektiği, birçok bakımdan, seçim siyasetinin ve parti rekabetinin ilgi alanları arasındadır. Devleti temelden kötü ve gereksiz bularak dışlayan anarşistleri bir tarafa bırakacak olursak, tüm siyaset düşünürleri devleti bir şekilde değerli bulmuşlardır. “Devleti ez” şeklindeki Leninist slogandan ilham alan devrimci sosyalistler bile, kapitalizmden komünizme geçiş sürecine nezaret edecek “proleterya diktatörlüğü” şeklindeki geçici bir proleterya devletine ihtiyaç olduğunu kabul etmişlerdir. Bununla beraber, devletin tam olarak hangi rolü oynaması ve dolayısıyla devlet ile sivil toplum arasındaki temel dengeğin nasıl kurulması gerektiği konusunda derin bir görüş ayrılığı vardır (Heywood, 2014:136).

3. İdeal Devlet

“En iyi devlet” sorusu, Platon’dan çok önce ve büyük bir istekle tartışılmıştı. Ama Platon, bu soruyla ilgilenmemektedir. Onun aradığı en iyi olan değil, “ülkü” (ideal) devlettir (Cassirer, 1984:79).

Platon’dan etkilenen Fârâbî, “Medinet’ül Fâzıla” (Erdemli Şehir) adlı eserinde ütöpik bir devlet tasarlamıştır. Ona göre, insanlar yardımlaşarak bir arada yaşmalıdır. Sağlıklı bir organizmada bütün organlar nasıl uyumlu bir şekilde çalışıyorsa, toplum da böyle olmalıdır. Kötü insanlar toplumdaki çıkarılmalıdır. Erdemli şehirde gerçeklikler, doğruluklar, iyilik ve güzellikler birleşirler. Bunu sağlayan bu şehrin yöneticisidir. Yönetici, peygamber ile filozofun erdemlerini kendinde toplayan kişidir ve bu özelliklerini topluma yayarak devleti yönetir. Bireylerin de yöneticinin bilgilerine katılmasıyla mutlu bir şehir doğar.

İdeal devlet adaletin üstünde yükselir. Adalet de insanlar için tapınılan, hep aranan ancak başkalarının ellerinden geldiği için her zaman eksiktir. Toplumun bireyleri adaleti arındırılmış duygularla ve empatiyle gerçekleştiremezler. Her zaman araya subjektif bir şeyler girer. İslâmiyet’te adalet kısasa kısas yöntemiyle ve Hz. Ömer gibi adalet timsali insanların varlığıyla sembolizm üzerinden yürütülürdü. Ancak bu kısasa kısas yöntemi de yapana eşit muamele olarak görünse de, özünde sadece bir cezalandırmadır. Adalet, korkunç olaylar olduktan sonra herkes için, suçu işleyenin yaptığını anlayabilmesini sağlayabilecek, mağdurların mağduriyetini olabildiğince ortadan kaldıracak, durumu düzeltebilecek en üst düzey uygulamalardır. Ancak adalet her zaman cezalandırma olarak algılanmıştır. Ölüm cezası da bunlardan biridir. İdeal devlet, öldürmez. Kendini kendi bireylerini öldürmekten men edebilecek bir varlık ortaya koyar. İdeal devlet katil değildir, katillere karşı bile aynı şekilde karşılık vermez.

Bütün edinilen bilgiler ve her bireyin zaten yaşamakta olduğu devlet-vatandaş ilişkisi tecrübesi ışığında devletin teoride ve pratikte ne olduğuna dair kaniya ek olarak ne olması gerektiğine dair de bir fikir oluşturulabilir. Yönetim şeklinin “demokrasi” olması beklenir. Kavramları teorisyenlerin teorileriyle anlamaya çalışıyoruz. Mesela Sartori demokrasi için şöyle diyor: “Demokrasi kavramının çok geniş ve çok yönlü bir kavram olmayı hak ettiğine hiç şüphe yok çünkü demokrasi şimdiye kadar genellikle bir uygarlığın, daha yerinde bir söyleyişle, Batı Uygarlığı’nın (bugüne değin) meydana getirdiği siyasal bir yapının adıdır” (Sartori, 2014:18). Demokrasinin gerekliliğini Sartori’nin teorisi üzerinden değil teorisyenliği üzerinden açıklayabiliriz. Olaylar ve kavramlar üzerine düşünmek, düşüncelerini paylaşmak sadece Sartori gibi kuramcılara has bir şey değildir. Her bireyin temel manevi ihtiyaçları içerisinde “saygı görme, kendini ifade etme” ihtiyacı büyük bir yer kaplar. Devletleşmenin bir arada yaşamak isteyen toplumun doğal toplumsal ihtiyaçlarından kaynaklanan doğal bir durum oluşu gibi demokrasi de aynı doğal sürecin bir ürünüdür. Burada “demokrasi” derken sonradan çeşitlenmiş olduğu için bugün “doğrudan demokrasi” dediğimiz, kavrama kaynaklık eden çeşidinden bahsediyoruz.

Yalın ve en kısa anlatımıyla Demokrasi; siyasal yaşamda “Halk Egemenliği”dir. Siyasal örgütün en önemli ve son hedefinin, insanların mutluluğunu sağlamak olduğu düşüncesinden yola çıkar ve tü-

müyle cahil, budala ya da onulmaz derecede çıkarıcı olmadıkça, insanların ortak iyilikleri konusunda anlaşabilecekleri ve bu nedenle de halk çoğunluğunun siyaset ve yönetim üzerinde belirleyici bir ağırlığının olması gerektiği inancına dayanır (Anıl, 2006: 9). Günümüz koşullarında toplumun iyiliğini maksimize edecek bir “devlet” önerisi şöyle olabilir:

3.1. Yönetim

Eğer hedefimiz, vatandaşların siyasi kararlara katılabilmesi için en fazla imkânı sağlayacak demokratik bir yönetim sistemi oluşturmaksa, o zaman küçük ölçekli bir politik sistemde avantaj doğrudan demokrasiden yanadır. Ancak eğer hedefimiz, vatandaşları ilgilendiren daha önemli meselelerle etkin olarak ilgilenebilmesi için daha geniş bir alan sağlayacak bir demokratik yönetim sistemi oluşturmaksa, o zaman bu kadar büyük bir birim için daha avantajlı olan temsili sistemdir. Vatandaşlarının katılımı ve sistemin etkinliği arasındaki ikilem budur (Dahl, 2015:125). Ancak nüfus ve alan büyüklüğünün doğrudan demokrasiyi imkansız kıldığına dair ortaya atılmış savların teknoloji sayesinde günümüz Dünyasında ne kadar geçerli olduğunun araştırılması gereklidir. Yine de internet sayesinde Dünyanın öbür ucundaki insanlarla yan komşuyla konuşur gibi tartışabilmek, çevrimiçi imza kampanyaları düzenleyerek hükümet kararlarını etkileyebilecek bir sivil toplum baskısı yaratabilmek şimdiden gerçekleşmiş olan bir zamanların “hayal”leridir.

Günümüz şartlarında, bilgisayar ve internet sayesinde doğrudan demokrasiye geçmek mümkündür. Bunun ilk adımı devlet hizmetlerinin çevrimiçi sunulmasını ifade eden e-devlet sisteminin yerleşmesi, ikinci adımı vatandaşların devlete öneri, dilek, şikayetlerini çevrimiçi gönderip yine çevrimiçi oy kullanabilmelerini ifade eden e-demokrasi sistemidir.

Muhtarlıklar Vatandaş-Devlet buluşma noktası olabilir. Vatandaş kimliği ile birlikte muhtarlığa gelip, kimliğini kart okuyucuya okutup kendisine tahsis edilen bilgisayar terminalinde açık bulunan “e-devlet” ekranı üzerinden bütün görüşlerini yazabilir. Bu sayede gündemdeki konular üzerinde sürekli ve gerçek zamanlı “referandum” sistemi işler. Ancak vatandaş gündem dışı konularda da her konudaki fikirlerini bu sistem aracılığıyla devlete iletebilir. Bu iletilen bilgiler bütün muhtarlıklardan akan verileri depolayan merkezdeki personel tarafından anında işlenip yönlendirilebilir, gerekiyorsa ve mümkünse anında cevaplama yapılabilir. Bu merkezdeki personel özellikle bu işler için yetiştirilebilir ve her birisi alanında uzmanlık seviyesinde eğitilebilir. Vatandaş-Devlet arasındaki Muhtarlık köprüsü aynı zamanda buluşlar açısından da işlevsel olabilir. Her vatandaş bu köprü üzerinden buluşlarını, fikirlerini, teorilerini gerçek zamanlı olarak iletebilir. Gönderim anı aynı zamanda tescil zamanıdır ve ayrıca tescil gerekmez. Vatandaşın gönderdiği buluş daha önceden başkası tarafından iletilenlerden farklı ise, anında yapılan tarama sonucunda orijinal olduğu tespit edilirse derhal patent altına alınabilir ve ilgili vatandaşın bilgi haznesine eklenip kart okuyucu üzerinden kimliğine işlenebilir. Ayrıca buluşun önemi ölçüsünde belirlenen vatandaşlık puanı da anında işlenebilir. Gönderilen fikirlerin “anlamsız, gereksiz, saçma, uçuk” gibi değerlendirmelerle negatif vatandaşlık puanı olarak işlenmesi söz konusu olmamalı. İletilen bilgi yararlı değilse herhangi bir işlem gerektirmez ancak yararlı ise pozitif sonuçlar doğurur. Bu işlemleri vatandaşlar kendi evlerinde bulunan bilgisayar sistemi aracılığı ile de yapabilirler. Muhtarlıklar, evinde bilgisayarı olmayan ya da olsa da çeşitli nedenlerden dolayı kullanamayacak durumda olan vatandaşlara destek olmak üzere düzenlenebilecekleri için önemlidir.

3.2. Sosyal Statü

Devletin vatandaşı olmayı kabul etmiş herkes, kendilerine ömür boyu bağlanmış olan “vatandaşlık geliri” (örneğin 2000 TL) dışında herhangi bir maddi gelir elde etmeye çalışmayacağını kabul etmeli. Vatandaşlar arasındaki sosyal statü sembolü “para” değil “vatandaşlık puanı” olmalı. 18 yaşını

doldurmuş her vatandaşın kimliğine değişmez geliri olarak belirlenen vatandaşlık geliri tanımlandığı anda 100 vatandaşlık puanı da standart değer olarak tanımlanmalı. Vatandaşın bundan sonraki faaliyetlerine göre vatandaşlık puanı değişebilir. Vatandaşlık puanında üst sınır olmamalı, vatandaş yaptığı faydalı işler karşılığında vatandaşlık puanını sınır olmaksızın arttırabilmeli. Toplum düzeni içerisinde kaçınılmaz olarak ortaya çıkacak vatandaşlar arası karşılaştırma ve öncelik tanıma gerektiren durumlarda başvurulacak tek ölçek “vatandaşlık puanı” olmalı.

3.3. Vatandaşlık

Devlet 18 yaşını doldurmuş her vatandaşa vatandaşlık geliri bağlamalı. Bu gelir ömür boyu ödenmek üzere tanımlanmalı, artmamalı veya azalmamalı. Vatandaş, bu gelir karşılığında günlük 8 saat hesabına göre haftada 40 saatlik mesaisini devlete vermekle yükümlü olmalı. Ayrıca vatandaş diğer vatandaşlara iyi davranmakla, bencillikten uzak bir şekilde diğer vatandaşların huzur, sağlık ve mutluluklarını da kendi huzur, sağlık ve mutluluğunu gözetir gibi gözetmekle, başkasına maddi veya manevi herhangi bir zarar vermemekle yükümlü olmalı.

3.4. Devlet-Vatandaş İlişkileri

Devlet günümüzde olduğu gibi vatandaşından farklı bir şahsiyet değil, hücrelerini vatandaşların oluşturduğu bir organizma olmalı. Dolayısıyla sistem, her hücrenin gövdenin kaynaklarıyla beslenerek yapısı dolayısıyla yapmaya elverişli olduğu görevi ifa ettiği örneğinde olduğu gibi çalışmalı. Bu, sürdürülebilir ekonomik sistem için de geçerli modeldir.

Devlet vatandaşlarına “kimlik” kartı vermeli. Bu kart vatandaşın bilgilerini içeren bir elektronik bilgi kaynağı olmalı. Aynı zamanda ödeme aracı olarak da kullanılabilir. Vatandaşlar belirli aralıklarla psikolojik ve tıbbi tetkiklerden geçirilmeli. Vatandaşın ruh sağlığı ile beden sağlığı eşit ağırlıkta öneme sahiptir. Vatandaşın beden ve ruh sağlığı ile ilgili tüm bilgiler kartına yüklenmeli. Vatandaşın geliri yine bu karta tanımlanmalı. Vatandaşlar arasında “nakit” para kullanılmayıp, tüm ödemeler kimlik kartlarının alışveriş noktalarında bulunan kart okuyuculara okutulmasıyla gerçekleşmeli. Bu kartlar GPS (ya da tercihan ulusal bir küresel yer belirleme sistemi) vericisi, bu vericiye enerji sağlayan bir güç kaynağı ve GPS vericisini aktive eden bir mekanizma içermeli. Vatandaş tehlikede olduğunda, özellikle diğer insanlardan uzakta, örneğin kırsal alanda yaralandıysa bu mekanizmayı çalıştırarak GPS uydusu üzerinden devletin acil yardım merkezine sinyal gönderebilmeli. Acil yardım merkezi sinyali alır almaz vatandaşın kartından gelen sinyalin haritadaki merkezine göre derhal bir kara, deniz veya hava aracıyla kurtarma ekibini gönderebilmeli. Vatandaşlar bu sinyalin hangi durumlarda kullanılabileceği konusunda bilgilendirilmeli, gereksiz kullanımlar yüksek miktarda vatandaşlık puanı silinmesini gerektiren bir suç olduğu bildirilmeli.

3.5. Adalet

Devlet sınırları içinde “ceza evi” bulunmamalı. İşlenen suçların karşılıkları vatandaşların vatandaşlık puanlarından düşülmeli. Vatandaşlık puanı 0 (sıfır) olan birey vatandaşlıktan çıkarılıp, sınır dışı edilmeli. Bazı suçlar var olan vatandaşlık puanından bağımsız olarak vatandaşlıktan çıkarmakla cezalandırılmalı. Örneğin; başka bir vatandaşı öldürmüş olan ve suçu sabit bulunan bir vatandaş, vatandaşlık puanı “bir milyon” bile olsa, bu puan sıfırlanarak vatandaşlıktan atılmalı. Vatandaşın vatandaşa karşı işlediği suçların tamamı, vatandaşın devlete karşı işlediği suçlar kapsamında olmalı.

3.6. İstihdam

Devlet vatandaşların öncelikle “temel” ihtiyaçlarını temin etmeye yönelik tesisler oluşturmalı. Bu ihtiyaçların bedeli ne kadar yüksek olursa olsun ülke sınırları içinden temin edilmesini sağlanmalı. Gıda ihtiyacını karşılamak üzere tarıma öncelik verilmeli. İhtiyaç duyulan ürünlerin yetiştirilebileceği uygun alanları tespit etmeli. Bu alanların çevresinde bu işleri idame ettirecek vatandaşlar için

konutlar üretmeli, buralarda çalışmak üzere vatandaşları davet etmeli. Öncelikle istekliler arasında gerekli bilgiye sahip olanları görevlendirmeli, gerekli bilgiye sahip vatandaşlardan orada çalışmaya istekli olan çıkmazsa istekli olanlara eğitim vermeli veya başka yerlerden mecburi hizmet kapsamında atama yapmalı. Bütün atamalarda gönüllülere öncelik verilmeli. Gıda gibi temel ihtiyaçların yanında eğitim, ruh ve beden sağlığı, barınma gibi temel ihtiyaç kalemlerine yönelik tesisler de vatandaşlardan oluşan iş gücünü değerlendirmek üzere devlet tarafından kurulmalı. Devletin herhangi bir vatandaşa haftalık 40 saatlik mesaisini kullanacak iş vermemiş olması o vatandaşın ömür boyu bağlanan gelirinde herhangi bir kesinti yapılacağı anlamına gelmemeli, bahsi geçen vatandaşlık gelirinin vatandaş olmak dışında bir koşulu bulunmamalı. Ancak sosyal adalet başta olmak üzere birçok açıdan vatandaşın devlete ait haftalık 40 saatinin doldurulması için gerekli önlemler ivedilikle alınmalı. Örneğin; tıp doktoru olarak yetiştirilip haftalık 40 saatlik mesaisini doldurmakta olan bir kadın doktorun bakıma ihtiyacı olan küçük çocuğu için, kendisine iş verilmemiş olan başka bir kadın görevlendirilip haftalık mesaisinin mümkün olduğunca tamamına yakını bu ve benzeri görevlerle doldurulmalı. Vatandaşın kendisine verilen göreve itiraz hakkı olmalı. Kendisi için daha uygun ve müsait bir görev önerme hakkı olmalı. Bir vatandaşın başka bir vatandaşı herhangi bir görev için önerme hakkı olmalı.

3.7. Çocuk (Nüfus Politikası)

Bir çocuk doğduğu anda ona bir kimlik kartı tanzim edilip "çocuk vatandaş geliri" (örneğin aylık 1000 TL) yüklenmeye başlanmalı. Bu kart ile çocuğun ihtiyaçları temin edilmeli. Örneğin "biberon" satın alınabilirken "makarna" satın alınamamalı. Harcama çocuğun velayetine sahip kişi veya çift tarafından yapılabilir. Velayeti alacak istek ve yeterliliğe sahip kişi veya çift bulunmuyorsa devletin atadığı vasi veya kurum tarafından yapılmalı. Nüfus planlaması, gerekli insan gücünün merkezi hesaplamalarla yapılmasını temin eden devlet tarafından yapılmalı. Örneğin nüfus, planlanan ve ihtiyaç duyulan iş gücü sayısının üzerindeyse çiftlerin doğacak ikinci çocukları için çıkarılan kimlik kartlarına herhangi bir maaş bedeli tanımlanmayabilmeli. Bu durumda çiftler ikinci çocuklarının masraflarını kendi gelirlerinden karşılamak zorunda kalacaklar, ancak yine de bu caydırıcı unsur onları ikinci çocuk için kararlı olmaları durumunda engellemeyecektir. Ancak nüfus fazlalığının kritik seviyelere ulaştığı hallerde üçüncü çocuğa niyetli ya da sahip olan çiftlere yaptırım da uygulanabilir. Örneğin ikinci çocuğun kimliğine gelir tanımlanmamışken genel planlamaya muhalefet ederek üçüncü çocuğu dünyaya getiren çifte ilk çocuğun masrafları da yüklenebilir, ilk çocuğun kimliğine tanımlanan gelir de kesilebilir. Ya da bu tür kesintiler temel vatandaşlık haklarına aykırı kabul edilip çocuğun geliri yerine ebeveynlerin vatandaşlık puanlarında cezai indirimler uygulanması yoluna gidilebilir. Tersine, nüfusun gerekenden az olduğu dönemlerde de teşvik önlemleri alınabilir. Bu düzenlemeler devletin merkezi planlama birimleri tarafından sürekli olarak titizlikle yapılmalı, vatandaşlar bu konuda bilgilendirilmeli.

3.8. Evlilik ve Ebeveynlik Sertifikasyonu

Evlenmeye karar vermiş çiftler "evlilik okulu"na gitmek zorunda olmalı. Bu okulda birbirlerini tanımayı, evlilik kurumunun getirdiği sorumlulukları öğrenmeliler. Eğitim sonunda çiftlere psikolojik tetkikler uygulanarak evliliğe, birbirleriyle evliliğe hazır olup olmadıkları araştırılmalı ve her açıdan hazır olduklarına kanaat getirilenlere "evlilik sertifikası" verilerek devlet tarafından desteklenmeye devam edilmeli. Bu okula devam edip sertifika almadan evlenenler ise tüm sorumluluğu kendileri üstlenerek bütün maddi gerekleri kendi maaşları ile karşılamak durumunda olmalı ya da vatandaşlık puanında cezai indirimlere gidilmeli. Bir çift çocuk sahibi olmaya karar verdiğinde öncelikle "ebeveynlik" okuluna başvurmalı, ebeveynlik konusunda eğitim almalı. Eğitim sonunda çiftin psikolojik ve tıbbi açıdan ebeveyn olmaya hazır olup olmadığı araştırılmalı ve hazır olanlara sertifika verilerek devlet desteğine hak kazanmalı.

3.9. Dini Özgürlükler

Din, vatandaşların bireysel özgürlükleri kapsamında değerlendirilmeli. Devlet herhangi bir vatandaşını diğerinden üstün göremeyeceği gibi herhangi bir dini de diğerinden üstün görmemeli, toplumun geneline etki etmeye muktedir kılmamalı. Ortak dini inançlara sahip vatandaşların dini vecibelerini yerine getirmek adına ihtiyaç duyacağı binaları yapmak, din mensubu vatandaşların sorumluluğunda olmalı. Devlet hiçbir dine ait bina, araç, gereç üretmemeli. Bu ihtiyaçlar din mensubu vatandaşların bireysel gelirlerinden ayıracakları paylarla kendileri tarafından temin edilmeli. Ancak devlet vatandaşının ihtiyaçlarını temin etme görevi çerçevesinde bina için yer, diğer kalemler için yöntem temin edebilir. Bir vatandaş grubu tarafından bir bölgede bir bina yapılması önerisi muhtarlık köprüsü üzerinden devlete iletilebilir. Bölgedeki diğer vatandaşlar da yine muhtarlık köprüsü üzerinden görüşlerini iletirler ve görüş birliği sağlandığında kamuya ait uygun bir alan dini bina yapımı için tahsis edilebilir. Bütün bu aşamalardan geçerek ortaya konmuş bina veya sistem, vatandaşların inanç özgürlüğü çerçevesinde devlet koruması altına alınmalı ve yapılacak her türlü saldırı suç kapsamına alınmalı. Var olan dini amaca yönelik binaların kapasiteleri ile kullanıcı sayısı doğru orantılı olmalı. Dini binalar kapasitelerinin altında kullanılmak suretiyle atıl kalıp kalmadıkları periyodik olarak denetlenmeli, bu durumda olduğu tespit edilen binalar mimari yapılarına bakılmaksızın dini bina statüsünden çıkarılmalı, toplum yararına hizmet etmek üzere örneğin kütüphane, okuma odası veya başka bir kamu binasına dönüştürülmeli. Binaların bir grup tarafından kendi kaynaklarıyla yaptırılmış olmaları onları bu gruba ait yapmamalı, bütün binalar devletin malı olmalı.

3.10. Vergi

Devlet ile vatandaş arasında “vergi” konusuna giren herhangi bir faaliyet bulunmamalı. Vergi, yabancı kişi ve kurumlar için belirlenen bir toplumsal gelir aracı olmalı.

3.11. Harcama Hakları

Vatandaşlar kendilerine ömür boyu sürecek şekilde bağlanmış olan vatandaşlık gelirini istedikleri gibi değerlendirme hakkına sahip olmalı. Ancak hiçbir vatandaş bu miktardan fazla harcama yapamıyor olmalı. Kimlik kartlarına aylık olarak tanımlanan bu miktarlar başka kimlik kartlarına transfer edilememeli. Harcanmamış miktarlar bir sonraki aya devredilmemeli. Örneğin; bir sonraki gelir yüklemesi zamanında vatandaşın kartında harcanmadan kalan 500 TL varsa bu miktar devlet hesabına geri ödenerek sıfırlanmalı, yeni aya ait 2000 TL yazılmalı. Ancak bu 500 TL için vatandaşın “vatandaşlık puanı”, belirlenen puan karşılığı ilave edilerek arttırılmalı.

3.12. Yardım Organizasyonları

Devlet sınırları içinde yardım kuruluşu bulunmamalı zira tüm vatandaşlar zaten devlet koruması altında olmalı. Bu koruma ömür boyu geçim sıkıntısı, işsizlik, fakirlik v.b. korkusu olmayacak şekilde aylık vatandaşlık geliri garanti edilerek sunulmalı. Buna “doğal afet” gibi durumlar da dahil olmalı. Devlet bu tür durumlarda vatandaşına anında yardım için gerekli olan tüm türlerdeki kaynağı yedekte tutmalı. Devlet “garanti” kavramını temsil ettiği için devlet sınırları içinde “sigorta” kavramı gereksiz olmalı.

3.13. Ekonomi

Devlet sınırları içinde ve dışındaki (dış temsilcilikler ve yabancı ülkelerdeki yatırımlar) bütün maddi değerler, vatandaşların ortak mülkiyetini bedenleştirdikleri devlete ait olmalı. Devlet bütün vatandaşlarının başta güvenlik olmak üzere barınma, beslenme, giyinme, eğitim, sağlık, huzur gibi temel ihtiyaçlarını temin edecek fiziksel üretimler yapan tesisler ve hammaddeler üretmek üzere çalışmalı. İş gücü bizatihi vatandaşlardan oluşmalı. Devlet, somut ekonomi araçlarını kullanarak somut bir sistem yürütmeli, farazî, kaydî değerlerle işlem yapmamalı. Devletin önceliği bütün ihtiyaçla-

rın devlet kaynakları ile karşılanmasını sağlamak olmalı. Devlet sınırları dışından sağlanan birimler varsa, ya bunları dâhili olarak temin etmek, ya da bu mümkün değilse ve bu ihtiyaç kalemi zaruri değilse kullanımını durdurarak alternatif üretmek için çalışmalı. Üreten de tüketen de aynı toplum olduğundan ürünlerin karşılığı olan değerler örneğin bir cepten çıkıp diğer cebe giriyormuş gibi devir daim yapacağından vatandaşlık gelirlerinin ödenmesinde sıkıntı olması gibi bir durumla karşılaşmaz. Devletin vatandaşların kimlik kartlarına tanımlanan vatandaşlık gelirleri dışında fiziksel bir para kullanmaya ihtiyacı olmaz. Ancak ithalat-ihracat işlemleri için döviz kullanılacağı aşikar.

3.14. Milliyet

Devlet vatandaşlardan oluşur, dolayısıyla vatandaşların hangi ırktan, hangi dinden, hangi bölgeden, hangi kültürden olduklarının bir önemi olmamalı. Vatandaşın ırkı sadece sağlığını etkileyecek faktörleri öngörebilmek için kullanılacak bir veri değeri olarak kullanılmalı. Örneğin; bir ırka mensup vatandaş, o ırka mensupluğu dolayısıyla belli etkenlerin yoğun olabildiği bir gen havuzundan gelmiş olabilir ve bu sebeple bazı gıdalara, hava koşullarına, hastalık türlerine karşı fazladan korunaklı veya tersine zayıf olabilir. Bu farklılıklar vatandaşların bünyeleri itibarıyla standart ihtiyaçların dışında ihtiyaçları olabildiği saptaması çerçevesinde değerlendirilmeli.

3.15. Sanat

Bireylerin üretimleri bireylerin yiyebileceği bir gıda maddesi gibi somut ihtiyaçları gideren türden olmayabilir. Bunun yerine bireylerin duygu dünyasına hitap eden, hislerini hareketlendiren, huzur veren soyut üretimler olabilir ki bunlar "sanat" ürünleri/hizmetleri başlığında değerlendirilmeli ve bu üretimler bilimsel buluş ve eylemler ile aynı değere sahip sayılmalı. Bu üretimlerin çoğunluğu etkilemesi ya da hoş hisler uyandırması gibi zorunluluklar olmamalı. Etkilenenleri rahatsız eden bir üretim de olabilmeli zira bir ürünün/faaliyetin "sanat" kapsamında olmasının ön koşulu, kendisinden başka insanların duygularını (olumlu ya da olumsuz) etkileme yetisidir. Ürünün/faaliyetin meydana getirdiği rahatsız edici etkiler, ilk anda fark edilemeyen, daha uzun vadede ortaya çıkan veya anlaşılan olumlu sonuçlar doğurabilir.

3.16. Turizm

Vatandaşların, iş ve eğitim gibi asli faaliyetler dışında dinlenme/eğlenme amacıyla yılda bir kez, maksimum 1 ay için yurt dışına gitme hakları olmalı. Bu çıkışların maliyeti aylık standart gelirin üstünde olabileceği ve kimlik kartıyla ödeme ülke dışında geçerli olmayabileceği için vatandaşa yeteri kadar döviz tahsis edilmeli. Bu tahsisin herhangi bir sebepten yetersiz kalması halinde vatandaş bunu devlete bildirmeli, devlet vatandaşa talep ettiği miktarda döviz mümkün olan uluslararası para transferi sistemlerinden birini kullanarak göndermeli. Vatandaş yurt dışında yaptığı harcamaları olabildiğince belgelendirmek suretiyle yurda döndüğünde devlete bildirmeli. Bunu yurt dışındayken internet üzerinden de yapabilmeli. Esas olarak devlet vatandaşın beyanını esas almalı, ayrıca bir araştırma-soruşturma yapma gereği duymamalı. Ancak bu beyanlardan oluşan çerçeve vatandaşın bir sonraki yurt dışı çıkışında kullanacağı maddi kaynağı belirlemede kullanılmalı. Yanlış beyanda bulunduğu anlaşılan vatandaşın vatandaşlık puanı caydırıcı oranda silinmeli.

5. Sonuç

Anarşiyi savunanların dışında büyük çoğunluk, bir devletin olması gerektiğinde hemfikir. Ancak devletin neye benzemesi gerektiği konusunda bir fikir birliği olduğundan bahsetmek mümkün değil. Günümüz devletlerinin vatandaşları hayatlarını etkileyen faktörlerden kendilerini rahatsız edenlerin değişmesi için girişimlerde bulunabiliyor, en azından sorunlarının çözümünü sağlayacak yollar arayabiliyorlar. Ancak sorun devletten kaynaklandığında belki de değişiklik olacağına dair umutları olmadığı için olsa gerek, konu üzerinde pek düşünmeden kabullenmeyi tercih ediyorlar. Daha mutlu, huzurlu, sağlıklı, varlıklı, gelişmiş bir toplum yaratmanın, daha önemlisi bu toplumu bu şekilde bir arada tutmanın yolunun devleti bu hedeflere ulaşmayı sağlayacak şekilde organize etmekten geçtiğini kabul edip, bu yönde fikirler üretilmesini teşvik etmek gereklidir.

KAYNAKÇA

- Anıl, Yaşar Şahin. (2006). Antik Çağda Demokrasinin Doğuşu. 1. Baskı. Kastaş Yayınevi. İstanbul.
- Cassirer, Ernst. (1984). Devlet Efsanesi. 1. Baskı. Remzi Kitabevi. İstanbul.
- Claessen Henri J.M.- Skalnik, Peter. (1993). Erken Devlet. İmge Yayınları. İstanbul.
- Dahl, Robert A. (2015). Demokrasi Üzerine. 3. Baskı. Phoenix Yayınları. Ankara.
- Heywood, Andrew. (2014). Siyaset. 14. Baskı. Adres Yayınları. Ankara.
- Newey, Glen. (2008). Routledge Philosophy GuideBook to Hobbes and Leviathan, Routledge.
- Oppenheimer, Franz. (2005). Devlet. Phoenix Yayınları. Ankara.
- Sartori, Giovanni. (2014). Demokrasi Teorisine Geri Dönüş. 2. Baskı. Sentez Yayıncılık. İstanbul.
- Türk Hukuk Kurumu. (1944). Türk Hukuk Lügatı. Türk Hukuk Kurumu Yayınları. Ankara.